Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 28 marca 1933 r. 110.

T r e ś ć n u m e r u:

ŁOTWA.

1."Pehdeja Brihdi" o wstrzemięźliwości Litwy w stosunku do związku bałtyckiego.-2.Pismo niemieckie w Rydze o stosunku Niemiec do państw bałtyckich. 3.Niemiecka nota protestu przeciwko artykułowi "Socjaldemokratsa" o Goeringu. 4."Brihva Zeme" o łotewskiej polityce wewnętrznej. 5.Nowy łotewski minister Spraw Zagr.o sprawach swego resortu.

ESTONJA.

1.Zezwolenie na wolną sprzedaż alkoholu. 2.Nowy konsul generalny Estonji w Leningradzie. 3.Eksport bekonów. 4.Wywiad estońskiego attaché rolniczego w sprawie możliwości eksportu. 5.Bank Estoński w okresie 7 - 15 marca.

--§--

ŁOTWA:1."P e h d e j a B r i h d i" o w s t r z e m i ę ź l i w o ś c i L i t w y w s t o s u n k u d o z w i ą z k u b a ł t y c k i e g o ."Pehdeja Brihdi"/Nr.70.III.1933/ Art.p.t."Bezmyślność":

Wydaje się, że to bezmyślność popycha państwa bałtyckie do ruchu ośrodkowego. Ma się powtórzyć smutną grę, jaka miała miejsce przed 700-set laty, kiedy kraje bałtyckie nie stawiły swym wrogom wspólnego oporu, a pozwoliły siebie ujarzmić.

Zwłaszcza nieprzemyślaną politykę prowadzą obecnie Litwini. Półurzędówka ich "Liet.Aidas" polemizuje z Łotwą co do nowych terytorjów, jakich zdaniem łotewskiem, związek bałtycki nie mógłby dla Litwy zdobywać. Litwini nie rozumieją, że stwarzanie związku dla zdobywania nowych terytorjów jest międzynarodowym nonsensem prawnym. Półurzędówka litewska uważa prowincjonalne miasto Wilno za klucz do związku państw bałtyckich i chce zainteresować tą lokalną sprawą Finlandję, a nawet Skandynawję.

Sądzić należy, że politycy litewscy wiedzą, że Piłsudski chętnieby oddał Wileńszczyznę Litwie, gdyby ta ostatnia wyrzekła się swej germanofilskiej polityki. Jednak w obecnych warunkach Polska nie może dopuścić, by Wilno znalazło się w rękach litewskich i by wpływ niemiecki dotarł do granic rosyjskich.

Następnie "Liet.Aidas" bez uzasadnienia pisze, iż politycy łotewscy i estońscy są zdania, jakoby związek państw bałtyckich możliwy jest jedynie z Polską. Twierdzenie tego rodzaju jest świadomym fałszem, mającym na celu zamaskowanie niechęci samych Litwinów do porozumienia i ukrycia ich chęci dalszego lawirowania pomiędzy Niemcami, Rosją i Polską.

Wiadomą dobrze jest rzeczą, iż sami Litwini prowadzą z Polską rokowania w sprawie wznowienia komunikacji pogranicznej,wzajemnych wizyt artystów i t.d. Jednocześnie Litwini nie mieliby nic przeciwko porozumieniu z Polską kosztem Łotwy.

Szczytem wszystkiego jest następujące zdanie "Liet.Aidasa": "W tym czasie, gdy Polacy zagarnęli Litwinom Wilno, Łotysze zamiast Litwie dopomóc odebrali z pomocą tych samych grabieżców od Litwy powiat iłłuksztański". Absurd taki istotnie jest godzien podziwu. Jeżeli Litwini mówią o pomocy wojskowej, to muszą oni przyznać, że Łotwa pobiła Bermonta i obroniła Litwę przed Niemcami. Przedewszystkiem zaś nietylko Wilno, lecz i Kowno byłoby obecnie w rękach polskich, o ile uciekającego wojska litewskiego i posuwającej się ofenzywy Żeligowskiego nie powstrzymała historyczna depesza Mejerowicsa. Faktu tego Litwini nie powinniby przeoczać.

Nowy łotewski minister Spraw Zagr. jest wielkim przyjacielem Polaków. Jednak w swem oświadczeniu mówi o utworzeniu związku bałtyckiego bez Polski.

2. P i s m o n i e m i e c k i e w R y d z e o s t o s u n k u N i e m i e c d o p a ń s t w b a ł t y c k i c h .Ryska "Deutsche Ztg.", pisząc o stosunkach między Niemcami a państwami bałtyckiemi twierdzi, iż polska ocena nowego rządu niemieckiego, spotkanie wyborców niemieckich w Rydze i Mitawie, a wreszcie prowokatorskie ...-

posunięcia przeciwko narodowym socjalistom w Estonji świadczą o bezsilności i zamieszaniu, jakie zapanowały w sferach politycznych państw bałtyckich.w związku z wypadkami niemieckiemi. Tymczasem Niemcy są jedynem mocarstwem, które poważnie się interesuje egzystencją państw bałtyckich. Okoliczność, że po 1918 r.Niemcy nie zdołały prowadzić aktywnej polityki wschodniej, nie daje jeszcze podstawy do przypuszczenia, iż nowy rząd niemiecki polityki tej się wyrzeknie.-

3. Niemiecka nota protestu przeciwko artykułowi "Socjaldemokratsa". "Pehdeja Brihdi" /Nr.90.III.1933/: W związku z artykułem "Socjaldemokratsa" gwałtownie atakującym rząd hitlerowski, poseł niemiecki w Łotwie dr.Martius zgłosił na ręce rządu łotewskiego notę protestu.

4. "Bihva Zeme" o łotewskiej polityce wewnętrznej ."Brihva Zeme" /z 24.III.1933/:Jakiekolwiek próby wprowadzenia w Łotwie dyktatury są igraniem z ogniem. Uwaga taka nasuwa się w związku z odczytem Ulmanisa, z którego możnaby wnioskować, iż są na Łotwie ludzie, tęskniący do dyktatury.

5.Nowy Łot.minister Spraw Zagr. o sprawach swego resortu ."Siegodnia" /Nr.86.III.1933/: Nowy łotewski minister Spraw Zagr.Salnais udzielił 28 marca wywiadu prasowego na temat spraw jego resortu:

Każde państwo winno dokładać wysiłków w kierunku stworzenia powszechnego pokoju. Łotwa może to robić w dwóch kierunkach: 1/współpracując z konferencją rozbrojeniową i 2/biorąc udział w pracy nad stabilizacją polityczną w najbardziej do Łotwy zbliżonej części Europy, a w pierwszym rzędzie, dążąc do najściślejszej współpracy z dwoma pozostałemi państwami bałtyckiemi: Estonją i Litwą. Mimo pewnego sceptycyzmu, a nawet niechęci czy przeciwdziałania pewnych sfer Łotwa nieustannie będzie kroczyć po drodze,którą dyktuje sytuacja polityczna Łotyszów. Nie mniejsze znaczenie ma przyjazna współpraca ze wszystkiemi pozostałemi przylegającemi do morza Bałtyckiego państwami, z któremi zresztą dotychczas łączyły Łotwę jak najlepsze stosunki.

Jeżeli chodzi o Polskę, przed Łotwą leży zadanie uregulowania stosunków gospodarczych. Podobne zadanie czeka Łotwę, jeżeli chodzi o stosunki z Rosją Sowiecką. Co się tyczy Niemiec, które mają dla Łotwy znaczenie przedewszystkiem z punktu widzenia gospodarczego, rząd zamierza rozwijać stosunki w dotychczasowym przyjaznym duchu. Nie należy stwarzać groźby dla dobrych sąsiedzkich stosunków z państwem niemieckiem.Tem niemniej Łotwa z największą uwagą będzie śledziła za zmianami politycznemi w Niemczech.

Zadania polityki zagranicznej Łotwy w Europie zachodniej dyktowane są w wysokim stopniu względami gospodarczemi. Chodzi bowiem o znalezienie rynków zbytu dla eksportu łotewskiego w Anglji, Belgji, Francji i Holandji. W najbliższym czasie oczekiwać należy podjęcia rokowań z Anglją, które zostały rozpoczęte już w początkach r.b. Nie jest wykluczone, iż odbędą się również rokowania z Niemcami. Jeżeli chodzi o światową konferencję gospodarczą, przyjmie w niej Łotwa jak najczynniejszy udział. Co się tyczy długów wojennych, wypadnie Łotwie prowadzić rokowania z rządem amerykańskim. Ameryka udzieliła już zasadniczej zgody na odroczenie płatności tych długów.

Sytuacja międzynarodowa i gospodarcza Łotwy wymaga zdecydowanych i szybkich posunięć. Łotwa należy do grupy państw, które żywią całkiem uzasadnione nadzieje osiągnięcia pomyślnych rezultatów.

ESTONJA:1.Zezwolenie na wolną sprzedaż alkoholu ."Vaba Maa"-"Esmaspäew" /Nr.12.III.1933/:Na postawie ustawy, wydanej przez władze podatkowe zostanie zniesiona koncesyjna sprzedaż alkoholu.

Odtąd każdy sklep spożywczy będzie mógł sprzedawać piwo i wino. W miastach zostaną otwarte restauracje nocne, pracujące do godz.6-tej rano.

2. N o w y k o n s u l g e n e r a l n y E s t o n j i w L e n i n g r a d z i e . "Rev.Ztg." /Nr.67.III.1933/: Rząd mianował p.A.Warma, radcę poselstwa estońskiego w Moskwie konsulem generalnym w Leningradzie. P.A.Warma obejmie swe stanowisko 15 maja. Dotychczasowy konsul generalny dr.Lohk opuści stanowisko 1 kwietnia r.b. Od 1 kwietnia aż do 15 maja obowiązki konsula będzie pełnił dyrektor oddziału administracyjnego M.S.Z. p.Mellerson.-

3. E k s p o r t b e k o n ó w ."Rev.Ztg."/Nr.67.III.1933/: W ciągu m.stycznia i lutego r.b. wywieziono 4.552 centnarów bekonów za 255.679 koron.

4. W y w i a d e s t o ń s k i e g o a t t a c h é r o l n i c z e g o w s p r a w i e m o ż l i w o ś c i e k s p o r t u. "Rev.Ztg." /Nr.67.III.1933/:Rolniczy attaché przy poselstwie estońskiem w Londynie p.W.Raud udzielił prasie wywiadu w sprawie możliwości eksportu artykułów rolnych.

Polityka gospodarcza Niemiec dąży do tego, by przez zmniejszenie importu artykułów rolnych zapewnić byt swemu rolnictwu. Jak wiadomo, eksport jaj do Niemiec stał się już niemożliwym. Tak samo przedstawia się sprawa z eksportem masła i wątpliwą jest rzeczą, by Estonja do końca r.b. mogła wykorzystać dotychctasowy kontyngent /3 tys.tonn/.

Ponieważ zbyt masła do Francji, Czechosłowacji i Belgji nie nosi stałego charakteru, przeto należałoby zwrócić baczną uwagę na rynek angielski. Rzeczą jednak bardzo możliwą jest, że Anglja ograniczy dotychczasowy kontyngent. Wynika więc, że Anglja już prowadzi rokowania z kolonjami, by uzyskać ograniczenia kontyngentu. Australja zgodzi się zmniejszyć go o 6% pod tym warunkiem, że import masła z państw europejskich zostanie zmniejszony o 18%. Jaka kwota przypadnie każdemu państwu, a przedewszystkiem Estonji - niewiadomo. W każdym bądź razie położenie Estonji jest o wiele trudniejsze od państw skandynawskich, ponieważ większa część masła szła do Niemiec, obecnie zaś zaledwie trzecia część tego.

Rynek bekonowy rokuje o wiele lepszą przyszłość.-

5. S t a n B a n k u E s t o ń s k i e g o w o k r e s i e 7 - 15 m a r c a ."Rev.Ztg." /Nr.66.III.1933/:Stan Banku Estońskiego w dn.15 i 7 marca w porównaniu z 15.II przedstawia się następująco:

	15.III		7.III.		15.II	
Złoto	17,84	milj.kor.	17,8	milj.kor.	17,29	m.kor.
Dewizy	1,66	" "	1,68	" "	2,24	" "
Kredyt	20,88	" "	20,89	" "	20,65	" "
Banknoty	29,59	" "	30,05	" "	28,92	" "
Wys. pokrycia	44,64%		45,21%		45,17%.	

x

x x